

Protestantse Kerk

NIEUWSBRIEF CLASSIS GELDERLAND ZUID&OOST

02 2026

Website: www.classisgelderlandzuidenooost.nl

Scriba: oud. A. (Arie) van Heusden

e-mail: classisscriba-gelderland-zuid-en-oost@protestantsekerk.nl

Classispredikant: ds A.P. (Ada) Rebel

e-mail: a.rebel@protestantsekerk.nl

tel: 06-15149271

In deze nieuwsbrief:

Pinkstergroet

Biografie Augustinus

Het Keltisch jaar

Biertje met de dominee

Afscheid ds Co Janssen

Training teamcoaching

Op Goed Gerucht on tour

Oproep aan gemeenten

Afscheid en verbintenis

Pinkstergroet

'Kijk! Laat je verrassen door het werk van Gods Geest'

Zo luidt het huidige jaarthema van de PKN. Dat wat wij vieren met Pinksteren, de uitstorting van de Heilige Geest, is van levensbelang voor de kerk.

De kerkvader Augustinus omschreef het zo: *'Het lichaam van Christus kan slechts leven van de Geest van Christus.'*

Wie is Augustinus?

Augustinus van Hippo wordt in het jaar 354 na Christus geboren in een landstreek die tegenwoordig het noorden van Algerije vormt. Hij is een kerkvader voor zowel de katholieke

als voor onze protestantse stroming in het christelijk geloof. Veel van wat wij vandaag belijden en tot de kern van ons geloof rekenen, valt uiteindelijk te herleiden tot wat hij verklaart in zijn preken en schrijft in zijn boeken. Maar Augustinus is meer dan sprekende en schrijvende theoloog. Hij is ook een filosoof die zich verdiept in typische filosofische vraagstukken. Over de vraag wat de tijd is, denkt hij lang na. Hij benadrukt dat we deze algemene en abstracte vraag, niet kunnen beantwoorden zonder ons af te vragen hoe wij, mensen, zelf de tijd beleven. Steeds keert hij in zijn onderzoek terug naar onze persoonlijke ervaring. Ons mens-zijn grondvest hij in onze relatie met God. Onze ervaring en ons vertrouwen komen samen in een van zijn bekendste uitspraken: *“Onrustig is ons hart, totdat het rust vindt in U.”*

Het lichaam van Christus

Augustinus boog zich ook over de vraag wat de kerk is. In de brieven van het Nieuwe Testament wordt de kerk het lichaam van Christus genoemd. Deze naam betekent niet dat de kerk nu na de hemelvaart van Jezus het nieuwe en unieke lichaam van Christus op aarde is geworden en het aardse lichaam van Christus vervangt. Het lichaam van Christus is een symbool voor de kerk. De kerk bestaat uit een veelheid van leden die samen een eenheid vormen. Dit geldt voor iedere plaatselijke gemeente van welke omvang dan ook. Zoals het graan voor het brood dat wij delen bij de viering van het heilig Avondmaal afkomstig is van akkers uit alle windstreken en vandaar bijeengebracht werd, zo komen wij, kerkleden, met onze unieke achtergrond, persoonlijke eigenschappen en uiteenlopende ideeën bij elkaar. In het verlengde van de plaatselijke gemeente, vormen wij in onze kerk ook een verband van gemeenten onderling. Ook daarin zien we eenheid terug. Op zowel plaatselijk als classicaal en landelijk niveau, vinden wij in onze kerk onze eenheid in Christus. Naar Zijn stem horen wij. Op Zijn weg gaan wij. In Zijn grootheid geloven wij. Omdat wij in Christus zijn, kunnen wij elkaar ondersteunen en met elkaar samenwerken. Wij nemen het in-Christus-zijn mee als een refrein in onze samenwerking. Ook wanneer er zorgen zijn over verdeeldheid, wanneer we elkaar niet lijken te bereiken, niet in staat zijn echt naar elkaar te luisteren, blijven wij het refrein herhalen. Het is van levensbelang voor de kerk, dat refrein. Wij zijn in Christus. Het is deze boodschap die ten grondslag ligt aan de bezoeken van de classispredikanten aan de gemeenten die aan hen zijn toevertrouwd. Het is deze boodschap die ik in ieder gesprek of afsluitend gebed onder woorden probeer te brengen. Wij zijn in Christus.

De Geest van Christus

Augustinus is uitgesproken. Wij kunnen in deze wereld het lichaam van Christus slechts zijn dankzij de Geest van Christus. Wat Paulus nog negatief, nog met het woordje “niet” onder woorden brengt, formuleert Augustinus positief. Het is voor ons mogelijk om in Christus te zijn en ons leven en ons hart in Hem te gronden. Christus geeft ons Zijn Geest en door Zijn Geest behoren wij Hem toe. Bijbelse beelden die in Pinksterliederen worden verwerkt, zetten ons op het spoor van de werking van Christus' Geest. De Geest van Christus is de duif die ons een jong olijfblad brengt; het licht dat in de angstwekkende duisternis voor onze voeten valt; de wind die ons hart openwaait en het zuivert van wanhoop; de stem die ons roept en wacht op ons antwoord; de trooster die ons eraan herinnert dat ons leven in Christus zal oversteken naar het eeuwig leven in Christus.

De hoop, het licht, de vreugde, ze komen terug in een bijzonder lied uit het liedboek, nr. 701. Van de week werd dit lied door de predikant besproken bij het begin van mijn bezoek aan een gemeente: wachtend, zwevend, rustend, dansend, zo is zij, de Geest. En met de verwijzing naar de ruach, de adem, de wind, de geest uit Genesis 1, wordt zij Moeder van de schepping genoemd. De Geest hebben wij nodig als gemeenten, als kerkverband: *‘de sleutel is zij, toegang tot de Schriften, vogel uit de hemel, witte vredesduif.’*

Kom heilige Geest, laat Christus leven in mijn hart en in onze kerk!

Ik wens u gezegende Pinksterdagen toe, ds Ada Rebel

Biografie Augustinus

Voor wie meer wil lezen over Augustinus: er is recent een nieuwe biografie uitgekomen, waarbij de auteur, Catherine Conybeare, teruggaat naar de Noord-Afrikaanse afkomst van Augustinus en onderzoekt aan de hand van brieven en geschriften welke betekenis zijn afkomst heeft op zijn leven en werk. De titel is Augustinus de Afrikaan. Een biografie. Uitgegeven door KokBoekencentrum.

Het Keltisch jaar

Op 4 februari 2026 verscheen bij VBK media 'Het Keltisch jaar', een door Jolande van Baardewijk, predikant van de Protestantse Gemeente Duiven, voor het Nederlands ontsloten handleiding voor christelijke meditatie: aan de hand van het Keltisch jaar. Deze kalender draait om acht scharnierenmomenten in de natuur, de seizoenswisselingen. Het ontsluit een spiritualiteit, die dichtbij de natuur staat, respect voor de aarde en de loop van de aarde om de zon aan de dag legt en mensen helpt 'aarden' in hun spiritualiteit. Een aanrader voor ecotheologen, voor wandelaars en pelgrims en ieder die op zoek is naar een spiritualiteit die voluit de Bijbel én de natuur mee laat klinken. Bruikbaar om persoonlijk vragen te beantwoorden (met eventueel werkschrift erbij), persoonlijk en in groepen. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Jolande van Baardewijk, e-mailadres: dominee@pkn-duiven.nl

Biertje met de dominee

Dit is de titel van een boekje, uitgegeven door het IZB, over missionair kerk-zijn op het platteland. De titel verwijst naar een initiatief van ds Folkert de Jong, voormalig predikant van de Protestantse Gemeente Aalten. Het laat een beweging zien van lokale dorpskerken in Drenthe. Ook in onze classis zijn er dorpsgemeenten, die nadenken over missionair kerk-zijn. Wellicht is dit boekje een inspiratiebron. Meer informatie vindt u op de website van het IZB.

Afscheid ds Co Janssen

Op 18 april jl. heeft ds Co Janssen afscheid genomen als voorzitter van het classicaal college voor de visitatie. Met een viering en een receptie in de sfeervolle, onlangs gerenoveerde kerk 'De Brug' van de jonge fusiegemeente Renkum-Heelsum, is ds Janssen losgemaakt van de classis, onder dankzegging van zijn betrokken en langdurige inzet voor classis en de plaatselijke gemeenten. De aanwezigen werden welkom geheten door dhr. Bernard van Beek, ouderling kerkrentmeester van de PG Renkum-Heelsum en lid van het breed moderamen van de classis, waarbij hij een toelichting gaf over de fusie en de keuze en aanpassing van het bijzondere kerkgebouw.

Hieronder volgt een schrijven van ds Co Janssen zelf:

Beste lezers,

Nu ik per 1 mei mijn taak als visitator heb neergelegd, kijk ik terug — maar wil ik ook vooral mijn dank uitspreken.

In 2019 begon ik als voorzitter van het Classicaal College voor de Visitatie in Gelderland Zuid & Oost. Samen met de classispredikanten, eerst ds. Jaap van Beelen en later ds. Ada Rebel, vormden we een tandem: samen onderweg. We stonden voor de uitdaging om vorm te geven aan een nieuwe rol en professionaliteit binnen de classis.

“Terug naar de kern – back to basic” was daarbij het motto, verbonden met het proces van Kerk 2025: niet alleen woorden, maar vooral een beweging van verdieping en vernieuwing.

Binnen die beweging kreeg ook de visitatie een nieuwe plaats: nabij zijn in spanningsvolle situaties, met aandacht en zorg; en tegelijk helpen om als classis verbonden te blijven met de Bron — en met elkaar.

Als voorzitter van het college voor de visitatie mocht ik een tijdlang meekijken, meedenken, en soms — gevraagd en ongevraagd — iets inbrengen.

Niet om het over te nemen, maar om samen te zoeken naar wat helpend kan zijn.

Soms was dat een advies, soms een vraag, soms het openen van een ander perspectief.

Om ruimte te scheppen voor vertrouwen.

Om een gesprek weer op gang te brengen.

Om, hoe voorzichtig ook, een stip aan de horizon zichtbaar te maken.

Steeds keerde daarbij dezelfde vraag terug: zou het ook anders kunnen?

In het Hebreeuws raken de woorden voor ‘oog’ en ‘bron’ elkaar. Dat beeld is mij dierbaar geworden: zien en putten uit de Bron horen bij elkaar.

In het geheel van ons samen kerk-zijn mocht ik daarin een kleine schakel zijn. Ik heb mij daarin verbonden geweten — gedragen door de Bron, door Hem die zegt: Ik zal er zijn.

Met veel plezier heb ik vanuit het plaatselijke ook bovenplaatselijke taken vervuld en dat heb ik als verrijkend ervaren.

Dank voor het vertrouwen en de ruimte die ik heb ontvangen — juist ook op momenten van kruispunten en schuurplekken. Dank aan allen met wie ik heb mogen samenwerken: in het College voor de Visitatie, in het (Breed) Moderamen en in de classicale vergaderingen.

Afscheid nemen is loslaten wat was, en ruimte maken voor wat komt.

Ik kijk met dankbaarheid terug en ga met vertrouwen verder — niet precies wetend hoe, maar wel met de moed om nieuwe uitdagingen aan te gaan.

Dank jullie wel — het ga jullie goed. Ga met God en Hij zal met je zijn.

Co Janssen, Doctor Scheylaan 1, 7271 BL Borculo

T: 06-15256870

E: cojanssen01@gmail.com

Training Teamcoaching

Onlangs stond het reeds in een nieuwsbrief van de PKN: er is een training ontwikkeld voor ***nieuw te vormen teams van voorgangers***.

Zie [Training teamvorming voor voorgangers van start | Protestantse Kerk in Nederland](#).

Ondertussen zijn er al twee trainingen gestart. De kosten worden volledig gedekt vanuit het budget van de Permanente Educatie. Dankzij de inzet van verschillende trainers kan deze training regionaal aangeboden worden. Zie ook: [Teamvorming voor kerkelijk werkers en predikanten | Protestantse Kerk in Nederland](#).

Ook bestaande teams kunnen baat hebben bij teamcoaching. Hiervoor zijn diverse teamcoaches beschikbaar die teams kunnen begeleiden in zowel korte als langere trajecten.

Voor meer informatie of advies op maat over coaching rond het beter functioneren van een **bestaand team**, kan een email gestuurd worden aan werkbegeleiding@protestantstekerk.nl.

Op Goed Gerucht on tour

De komende weken organiseren wij als Op Goed Gerucht 'OGG on Tour middagen' door het hele land. OGG on Tour wil predikanten en kerkelijk werkers samenbrengen die houden van theologie én humor, van diepgang én een goed gesprek, van traditie én experiment. Geen studiedagen en geen beleidsstukken, maar ontmoetingen: verhalen delen, elkaar ontmoeten en ervaren dat we met meer zijn die verlangen naar lichtheid en beweging in de kerk. Tijdens deze middagen zullen enkele collega's ook een pitch houden over iets creatiefs wat ze zelf doen, waar ze vol van zijn en wat inspirerend kan zijn voor collega's.

Data en locaties van 15:00 uur – 17:00 uur in de buurt van onze classis:

- 5 juni – Apeldoorn | Het Stadscafé, Nieuwstraat 295
- 5 juni – Utrecht | Bunk, Catharijnekade 9
- 19 juni – Waalwijk | Juliana van Stolbergschool, Woeringenlaan 20

Aanmelden voor een middag kan door een mailtje te sturen naar opgoedgerucht@gmail.com.

Meer informatie is te vinden op de website, www.opgoedgerucht.nl

Oproep aan gemeenten

Zoals u weet heeft ook onze classis een eigen website. Tot nu toe hebben we er niet veel gebruik van gemaakt, vanwege het ontbreken van een beheerder. Maar in ons beleidsplan hebben we opgenomen dat we ook langs deze digitale weg de verbinding willen leggen met gemeenten en gemeenten onderling met elkaar. De beheerder hebben we nu gevonden. Daarom, voor zowel de website als de nieuwsbrief doe ik de oproep: als u als gemeente een activiteit zou willen delen met andere gemeenten, laat het dan weten! Dat kan via e-mail aan onze scriba of aan ondergetekende.

Afscheid en verbintenis van predikanten en kerkelijk werkers

Op 29 maart jl. is ds Theo de Zwart verbonden aan de PG Rivierenland-Oost

Op 19 april jl. heeft Liseth Klein Wolterink, kerkelijk werker, afscheid genomen van PG de 4-plek

Op 1 juni a.s. zal ds. Hendrik Jan Zeldenrijk verbonden worden aan PG Gendringen-Bontebrug

Op 28 juni a.s. neem ds Frans Ort afscheid van PG Rozendaal en op 5 juli a.s. van PG Zuidoost Veluwezoom, vanwege het bereiken van zijn emeritaat.

Wij wensen de predikanten en hun gemeenten een gezegende verbintenis of afscheid toe.

Ds Ada Rebel